

VILNIAUS VERSLO KOLEGIJA

**PRAKTIKOS ĮMONĖJE ATASKAITOS RAŠYMO METODINĖS
REKOMENDACIJOS**

Skirta Finansų studijų programos studentams

Vilnius, 2014

TURINYS

1.	PRAKTIKOS APIMTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR TURINYS.....	3
2.	PRAKTIKOS ATASKAITOS ĮFORMINIMAS	4
3.	TITULINIO LAPO ĮFORMINIMAS	5
4.	TURINIO ĮFORMINIMAS	6
5.	ĮVADO SUDEDAMOSIOS DALYS IR ĮFORMINIMAS	7
6.	PATEIKIAMŲ VAIZDINIŲ PRIEMONIŲ ĮVARDIJIMO PAVYZDYS	8
7.	IŠVADŲ PATEIKIMAS	9
8.	LITERATŪROS PATEIKIMAS	10
9.	CITAVIMAS IR LITERATŪROS ŠALTINIŲ NURODYMAI.....	10

1. PRAKTIKOS APIMTIS, TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR TURINYS

Praktikos apimtis kreditais: 15

Praktikos tikslai:

Susipažinti su įmonės struktūra, darbu, detalai susipažinti su įmonės apskaitos/finansų skyriaus darbu, apskaitos skyriaus darbuotojų funkcijomis; geriau pažinti finansų/apskaitos skyriaus sprendžiamas problemas, finansinių sprendimų priėmimo procesus bei suvokti finansų skyriaus svarbą įmonės veiklai.

Praktikos metu atskleistos profesinės kompetencijos:

- Gebėti kaupti, sisteminti ir apibendrinti informaciją;
- Gebėti įvertinti verslo aplinką ir galimybes.
- Gebėti sudaryti finansinę atskaitomybę bei ją analizuoti.

Praktikos uždaviniai:

1. Susipažinti su įmonės veikla, struktūra, finansų skyriaus darbo organizavimu;
2. Susipažinti su įmonės apskaitoje ir valdyme naudojamomis programomis;
3. Susipažinti su įmonės finansine atskaitomybe - balansu, pelno(nuostolių), nuosavo kapitalo judėjimo ir pinigų srautų ataskaitomis bei aiškinamuoju raštu;
4. Susipažinti su įmonėje naudojamais finansinės analizės rodikliais, suvokti jų prasmę;
5. Atlikti įmonės 3-jų metų finansinę analizę (naudojant horizontalią, vertikalią bei santykinų rodiklių analizę), įvertinti įmonės būklę bei padaryti išvadas, pateikti veiklos gerinimo pasiūlymus;
6. Palyginti įmonės finansinę būklę su šakos, kurioje įmonė veikia, rodikliais, padaryti išvadas.

Praktikos ataskaitos turinys:

Tema	Atskleista medžiaga
<i>Įmonės apžvalga</i>	Įmonės pavadinimas, įstatinis kapitalas, būstinės adresas (jei registruotos ir faktinės būstinės adresai skiriasi, nurodyti abu), telefono, fakso numeriai, elektroninio pašto adresas, teisinė-organizacinė forma (įmonės rūšis), įregistravimo data ir vieta, įmonės kodas, interneto tinklalapis. Įmonės pagrindinės veiklos pobūdis, ūkio šaka, pagrindinė gaminama produkcija (teikiamų paslaugų rūšys). Įmonės organizacinė struktūra.
<i>Apskaitos/finansų skyriaus darbas</i>	Finansų skyriaus darbo organizavimas, darbuotojų darbo išskaidymas, funkcijos, atsakomybės. Finansų skyriuje naudojamos programos, trumpas jų pristatymas, ypatumai. Ataskaitos, kurias šis skyrius ruošia vidaus ir išorės gavėjams, .
<i>Įmonės veiklos analizė</i>	Įmonės 3-jų metų horizontalioji, vertikalioji bei santykinų rodiklių analizės, įmonės būklės įvertinimas, pateiktos išvados, pasiūlymai. Įmonės rezultatų palyginimas su pramonės šakos rodikliais.

Taikomi metodai: praktinis darbas, kūrybinis darbas, savarankiškas darbas, praktikos vadovų konsultacijos.

Žinių ir gebėjimų vertinimo tvarka: praktikos atlikimas yra privalomas.

Įmonės praktikos vadovo įvertinimas – užpildyta atsiliepimo apie praktikos atlikimą forma – 30%;

Atliktos praktikos užduotys, ataskaita (vertina kolegijos praktikos vadovas) – 40%.

Praktikos gynimas žodžiu – 30%.

Praktinio mokymo bazė – SVV įmonės.

Koordinuojantis dėstytojas – praktikos vadovas:

Asta Žalimienė

2. PRAKTIKOS ATASKAITOS ĮFORMINIMAS

Spausdinamas A4 balto formato popieriuje kompiuteriu Times New Roman šriftu. Kiekviena dalis (pvz., įvadas, literatūra, priedai) pradedama nauju puslapiu. Dalies pavadinimas rašomas didžiosiomis raidėmis 14 pt šriftu **B** (Bold), poskyrių pavadinimai 12 pt normaliu šriftu mažosiomis raidėmis **B** (Bold), tik pradedami didžiosiomis raidėmis. Dalys ir poskyriai numeruojami arabiškais skaitmenimis: 1, 1.1., 1.2., 2, 2.1., 2.2., 3 ir t. t. Po dalies ar poskyrio pavadinimo būtina palikti 1 intervalo tarpą. Dar smulkesnių poskyrių pavadinimus galima rašyti ir kitokiu šriftu *I* (Italic).

Tekstas spausdinamas vienoje lapo pusėje 1,5 intervalu 12 pt šriftu laikantis abipusio lygiavimo (Justify).

Lape paliekami tokie laukeliai:

- viršuje – 2cm
- apačioje – 2cm
- kairėje – 3cm
- dešinėje – 1,5 cm

Puslapiai numeruojami arabiškais skaitmenimis dešinės lapo pusės apačioje.

Praktikos ataskaitos tekstą iliustruojantys grafikai, schemas, piešiniai, vadinami **paveikslais**. Visos vaizdinės priemonės numeruojamos arabiškais skaitmenimis eiliškumo tvarka – paveikslai savo eiliškumu, o lentelės – savo, nepriklausomai nuo poskyrio numeracijos. *Paveikslo pavadinimas rašomas po juo, o lentelės – virš jos.*

3. TITULINIO LAPO ĮFORMINIMAS

VILNIAUS VERSLO KOLEGIJA (14 pt)

EKONOMIKOS IR VERSLO KATEDRA (12 pt)
FINANSŲ IR APSKAITOS STUDIJŲ PROGRAMA
653N34004
(Grupės kodas) (12 pt)

PAVADINIMAS (16 pt)

PRAKTIKOS ATASKAITA (12 pt)

Darbą atliko: **Vardenis Pavardenis**

Praktikos vadovas: dėst. **Asta Žalimienė**

Darbas originalus _____ Vardenis Pavardenis
(studento parašas)

Vilnius, 2014

4. TURINIO ĮFORMINIMAS

TURINYS (14 pt)

ĮVADAS (12 PT)	2
1. FINANSŲ VALDYMO ESMĖ, FUNKCIJOS IR TIKSLAS	3
1.1. Finansų sistemos apžvalga ir finansų rinkos	4
1.1.1.....	5
2. FINANSŲ VALDYMO BŪDŲ TYRIMO METODŲ PAGRINDIMAS	6
2.1. Pinigų finansinis valdymas.....	7
2.1.1.....	8
3. FINANSŲ VALDYMO BŪDŲ TYRIMO ANALIZĖ	9
3.1.	10
IŠVADOS	11
LITERATŪRA	15
PRIEDAI	16

5. ĮVADO SUDEDAMOSIOS DALYS IR ĮFORMINIMAS

ĮVADAS (14 pt)

Darbo aktualumas. Investicijos kiekvienos įmonės veiklai turi labai svarbią reikšmę. Būtent investavimas nulemia įmonių stabilumą ir plėtros galimybes (Boss, 2009; Levi, 2010). Investiciniai sprendimai visuomet susiję su ilgalaikiu poveikiu ir dažniausiai yra paremti tik prognozėmis, todėl kiekvienos investuojančios įmonės veikla yra susijusi su rizika. Ją lemia besikeičiančios aplinkybės, tokios kaip rinka, įstatymų pakeitimai, nauja mokesčių sistema, galimi klaidingi įmonių vadovų sprendimai ir pan. Kadangi nuolat didėja konkurencija, technologijų kaita, verslo aplinka darosi sudėtingesnė, labai svarbu kruopščiai planuoti ir atidžiai valdyti investicinę veiklą (*Ekonominė plėtra*, 2009).

Rizika yra būdinga visiems investiciniams projektams, kadangi jie yra planuojami ateičiai ir numato mažesnius, ar didesnius pakeitimus, bei neišvengiamai yra sąlygojami prielaidų. Net gerai paskaičiavus, suplanavus, įmonės negali būti užtikrintos, kad projektų įgyvendinimo rezultatas bus toks, kokio tikimasi, nes kiekvienam numatytam etapui gresia rizikos elementai, dėl kurių to darbo atlikimas gali nukrypti nuo plano (Dikčius, 2008). Galima teigti, kad priežastis, kodėl nemažai projektų patiria nesėkmę, yra netikslus projekto rizikos įvertinimas, neteisingas valdymas. Kaip jau minėta, projekto rizika yra neatsiejama ūkinės, finansinės, investicinės veiklos dalis, todėl yra labai svarbu išsiaiškinti projekto tikslus, aplinkybes, rizikos veiksnius.

Investicinių projektų formavimas, valdymas ir rizikos įvertinimo metodika padeda sumažinti nuostolių tikimybę, laiku priimti efektyvius sprendimus. Įmonė iš anksto žinodama savo veiklos rizikingumą gali imtis priemonių rizikai mažinti, ją valdyti, išvengti nuostolių.

Darbo tikslas– atskleisti investicinių projektų rizikos valdymo ypatumus ir praktiškai įvertinti UAB „X“ naujo investicinio projekto riziką.

Darbo uždaviniai:

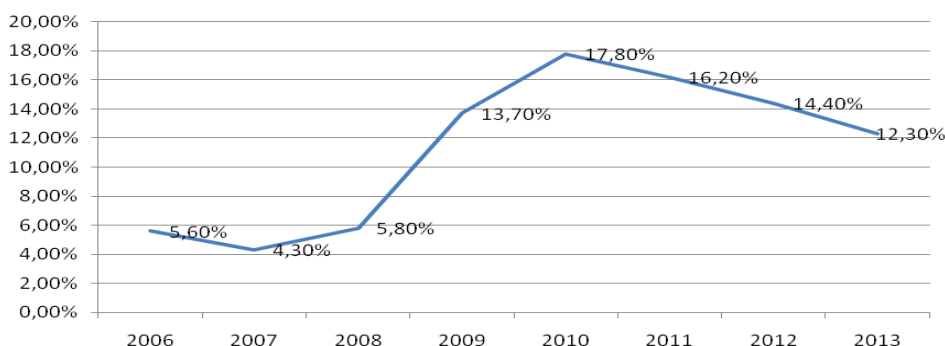
- 1) apžvelgti investicinių projektų vertinimo metodiką;
- 2) pristatyti investicinio projekto idėją;
- 3) atlikti investicinio projekto SSGG analizę;
- 4) apskaičiuoti ir išanalizuoti finansinius rodiklius.

Darbe taikyti **metodai:**

- *Teoriniai:* metodinės literatūros, susijusios su investicijų projektais, analizė, vertinimas, lyginimas ir apibendrinimas.
- *Empiriniai:* rizikos skaičiavimo, įmonių vadovų interviu ir norminių aktų analizė.

6. PATEIKIAMŲ VAIZDINIŲ PRIEMONIŲ ĮVARDIJIMO PAVYZDYS

Pačiame tekste, dar prieš pateikiant vaizdinę priemonę, turėtų būti nuoroda į ją, pvz., „Nedarbo lygis 2006-2010 m. ir jo prognozės 2011-2013 m. (1 pav.)“.

12 pav. Nedarbo lygis 2006-2010 m. ir jo prognozės 2011-2013 m., %

Šaltinis: sudaryta pagal LR finansų ministrerijos prognozes, 2010

Po paveikslais turi būti esminių požymių analizė drauge lyginant su ankstesnių tyrimų duomenimis.

Pačiame tekste, dar prieš pateikiant vaizdinę priemonę, turėtų būti nuoroda į ją, pvz., „Šie duomenys labiau atspindi juos palyginus pagal poveikį ir tikimybę (1 lentelė)“.

1 lentelė (11 pt)

Aplinkos apsaugos aspektų reikšmingumo įvertinimas (pagal Strazdas¹, 1999)(11 pt)

Poveikis:	Didelis	Vidutinis	Mažas
Tikimybė:			
Didelė	Reikšmingas	Reikšmingas	Vidutinės reikšmės
Vidutinė	Reikšmingas	Vidutinės reikšmės	Nereikšmingas
Maža	Vidutinės reikšmės	Nereikšmingas	Nereikšmingas

Lentelės viduje esantis tekstas turi būti 10 pt dydžio.

¹Jei pateikiama lentelė paimta iš kažkokio šaltinio, būtina jį nurodyti.

7. IŠVADŲ PATEIKIMAS

IŠVADOS (14 pt)

Pagal įvadinėje darbo dalyje suformuluotus: tikslą ir uždavinius.

1.

2.

3.

4.

5.

7. LITERATŪROS PATEIKIMAS

LITERATŪRA²(14 pt)

1. Adler, A. *Scientific Approach Towards Human Emotions*. Prieiga per internetą: <http://webSPACE.ship.edu/cgboer/adler.html> [žiūrėta 2009-01-29]³.
2. Aleknavičienė, V., Jasūdienė, L., Misevičius, V. *Inžinerinių projektų įvertinimas*. Kaunas: Technologija, 1995.
3. Aleknevičienė, V. *Investicijų rizikos valdymas*. Kaunas: LŽŪU Leidybos centras, 1997.
4. Allport, H. *Human Motivation*. New York: Perentice House Inc., 2004.
5. Bagdonas, V. *Kontraktai*. Vilnius: Technika, 1995.
6. Bagdonas, V. *Verslo rizika*. Vilnius: Saulės vėjas, 1996.
7. Behrens, W., Hawranek, M. *Manual for the preparation of industrial feasibility studies*. UNIDO, Vienna, 1991.
8. Блех, Ю., Гетце, У. *Инвестиционные расчеты*. Калининград: Янтарный сказ, 1997.
9. Ипотечно-инвестиционный анализ. Под ред. зас. деят. науки РФ, проф В. Е. Есипова. СПб, 1998.
10. Савчук, В. П., Прилипко, С. И., Величко, Е. Г. *Анализ и разработка инвестиционных проектов*. Киев: Абсолют-В, Эльга, 1999.

²Rusų kilmės autoriai rašomi po lotyniškosios abėcėlės autorių bei šaltinių. Kiti šaltiniai rašomi abėcėlės tvarka. Pvz., jei yra du autoriai, kurių pavardės prasideda vienoda raide, tuomet eiliškumo reikia laikytis pagal antrąją pavardės raidę, t. y. 1) Berger, 2) Bholann ir t. t.

³Internetiniai adresai literatūroje nenurodomi, jei nėra žinoma autoriaus pavardė. Tuomet šis puslapis pateikiamas tame teksto puslapyje, kuriame remiamasi konkrečiu šaltiniu. Tas pats darytina su įvairiais norminiais, teisiniais ar projektiniais dokumentais - jų šaltinius nurodant puslapio apačioje.

8. CITAVIMAS IR LITERATŪROS ŠALTINIŲ NURODYMAI

Pačiame tekste, rašant praktikos ataskaitą, autorių (-ius) galima nurodyti keliais būdais:

- Kaip teigia L. Goldman (2001), smurtas prieš vaikus gali pasireikšti ne vien fizine agresija, tačiau ir psichologiniu spaudimu.
- Vaikų fizinė agresija yra vienas iš būdų parodyti save bei atkreipti kitų žmonių dėmesį (Kuhn, 1999).
- Pasak A. Maslow (2005), poreikiai yra žmogaus elgesio stimulus (pagal Žukauskienė, 2006).
- Pasak A. Maslow (2005), poreikiai yra "žmogaus elgesio stimulus" (cit. pagal Žukauskienė, 2006, p. 13).
- Anot R. Pociūtės (1999a), vaikų neigiamos emocijos dažniausiai kyla dėl kitų žmonių nehumaniško elgesio su jais.⁴
- Tuo tarpu B. Bitinas teigia, jog auklėjimas yra "aukščiausia ugdymo forma" (2004, p. 56).
- Autorius teigia, jog auklėjimas yra "aukščiausia ugdymo forma" (Bitinas, 2004, p. 56).

⁴Prie metų nurodoma raidė, pvz., "a", "b" ir pan. rašoma tik tada, kai tas pats autorius yra išleidęs kelias knygas arba publikavęs straipsnius tais pačiais metais.